

A II. Szabolcs-Szatmár megyei Ifjúsági Honismereti Tábor

1977. július 25-e és 31-e között rendezte meg a Szabolcs-Szatmár megyei Tanács V. B. Művelődésiügyi Osztálya, a megyei KISZ Bizottság, a HNF megyei Honismereti Bizottsága, a megyei és a Vásárosnaményi Nagyközségi-Járásai Művelődési Központ a II. megyei középiskolás, szakmunkás és úttörő honismereti tábort a vásárosnaményi Tisza-parti úttörőtáborban.

A tábor munkájában részt vett 23 középiskolás, 5 szakmunkás és 20 általános iskolai tanuló. A tábor vezetője **dr. Szabó István**, középiskolai tanár, a vásárosnaményi honismereti szakkörök szaktanácsadója volt. A táborvezető-helyettesei, s egyben a KISZ-nevelői feladatokról **Oszlár Albert**, a vásárosnaményi Járásai KISZ Bizottság politikai munkatársa töltötte be. Az iskolatörténeti szakcsoportot **Jóó Károly**, a II. Rákóczi Ferenc Gimnázium és Szakközépiskola igazgatóhelyettese irányította. A könyvtár helyismereti szakcsoport vezetője **Antal Miklós**, a Vásárosnaményi Nagyközségi-Járásai Könyvtár igazgatója volt. A néprajzi szakcsoportban **dr. Farkas József**, a mátészalkai Szatmár Múzeum igazgatója foglalkozott a résztvevőkkel. A Képes Krónikakészítő szakcsoportban **Hajdu István**, a vásárosnaményi II. Rákóczi Ferenc Gimnázium és Szakközépiskola tanára, fotó-szakkörének vezetője volt az irányító szakember. Az üzenőtörténeti szakcsoport vezetője **dr. Gyarmathy Zsigmond**, a Szabolcs-Szatmár megyei Levéltár igazgatója volt. Az általános iskolai honismereti összevont szakcsoportban **Szabó Imréné**től, a gyulaházi általános iskola nevelőjétől, országosan is ismert kitűnő honismereti szakkörvezetőtől sajátították el a sokrétű tudnivalókat a gyerekek. A tábor házigazdái **Vida János**, a Művelődésiügyi Osztály főelőadója és **Zsigó Lászlóné**, a Vásárosnaményi Nagyközségi Járásai Művelődési Központ gazdaságvezetője voltak.

A tábor munkaprogramját és a szakcsoportok munkatervét sikerült maradéktalanul megvalósítani, amihez az előző évi tábor tapasztalatai, valamint a szervezők gondos előkészítő munkája egyaránt hozzájárult.

A táborral egyidőben és egy helyen, szinte csaknem azonos programmal rendezte meg a Megyei Művelődési Központ a szakkörvezetők egyhetes, bentlakásos tanfolyamát. A tábor és a tanfolyam szervezői a megyei honismereti szakfelügyelő javaslatára azért hozták össze a két rendezvényt, mert úgy gondolták, hogy a táborban folyó eleven és gyakorlati honismereti munka jó tapasztalatszeres-alkalom lesz a megyében működő szakkörök vezetői számára, akik a nyitáson még tizenkilencen voltak, kár hogy a záró megbeszélésre — más nyári elfoglaltságuk miatt — már csak heten maradtak. A tábor résztvevői és a tanfolyam hallgatói együtt voltak a tábor munkaprogramja szerint megrendezett előadásokon.

A tábor megnyitására és a tábori zászló felvonására 1977. július 25-én került sor. Megnyitót **Szedlák Richárd**, a megyei Művelődési Osztály csoportvezetője mondott. Az előző évi tapasztalatok

igazolták, és ebben a II. tábor sem okozott csalódást, sőt megerősítette azt az elképzelést, hogy a tábori életnek legyen előzménye, mégpedig az otthon, előre elkészített pályamunka, mert ez is programot és feladatot ad a szakkörben azoknak, akik meghívást kaptak a táborba. Közel hetvenen jelentkeztek, de csak harminc középiskolás (ebből öt szakmunkás) kaphatott helyet. Az úttörőket szakkörvezetőik jelölték ki a rendező szervek meghívása alapján. Életkori sajátosságuknak megfelelően két kiemelt szakkör, a barabási és a gyulaházi küldött nagyobb létszámot, s a többiek azokat a szakkörvezetőket hozták, akik a tanfolyamon maguk is részt vettek.

26-án délelőtt **Gyarmathy Zsigmond**: *A honismereti szakkörök szerepe a közösségi és az öntevékenységre nevelésben*, majd **Kalydy Zsuzsa**, a KISZ KB politikai munkatársa: *A honismereti szakkörök szerepe az úttörő munkában* címmel tartottak előadást. **Szabó Istvánné**: *A vásárosnaményi szakkörök 1976-77. évi munkájáról* számolt be.

Szerdán délután **dr. Németh Péter**, a Szabolcs-Szatmár megyei Múzeumok igazgatója és **dr. Dankó Péter**, a Hajdú megyei Múzeumok igazgatója beszélgetett a tábor és tanfolyam résztvevőivel. *Múzeum, honismeret, a tárgy-gyűjtés feladatai* témakörben, s **dr. Papp Ágoston**, megyei múzeumi közművelődési osztályvezető az 1976-77. évi megyei honismereti pályázatok értékelését ismertette.

A csütörtök délután a könyvtári helyismereti munkáé volt, s **Orosz Szilárd**, a megyei könyvtár munkatársa *Könyvtári helyismereti munka és a honismereti szakkörök* címmel tartott magasszintű és hasznos gyakorlati bemutatóval egybekötött előadást.

27-én **Tóth László**, a Nyíregyháza Városi Művelődési Központ igazgatója a *honismereti iskolai szakkörök művelődési otthoni lehetőségeiről* tájékoztatta a hallgatóit, majd **Gyarmathy Zsigmond** *A honismereti mozgalom helyzete Szabolcs-Szatmárban* című előadásában, mint megyei honismereti szakfelügyelő összegezte az 1976-77. évi munkát, és szabta meg az 1977-78. évi feladatokat.

Szombaton délelőtt vendége volt a tábornak **Fabián Zoltán**, az Írószövetség titkára, aki az *Olvásó Népért—Olvásó Iskoláért mozgalom és a honismereti*

szakkörök együttműködése címmel tartott igen érdekes és országos áttekintést is nyújtó előadást, amelyhez kapcsolódott Dékány Károly hollandiai könyvtáros referátuma a hollandiai és a magyar kulturális kapcsolatok helyzetéről, ezen belül a külföldön élő magyarokat is érdeklő honismereti gyűjtéséről.

A szakcsoportokban igen változatos élet folyt. Az iskolatörténeti szakcsoport a jándi általános iskola történetét dolgozta fel a felszabadulástól az államosításig, s eközben gyűjtőmunkát végzett az iskola irattárában, de elbeszélgettek a működő pedagógusokkal, s az akkori iskolásokkal. A gyűjtött anyagból együttesen állították össze a pályamunkát. A könyvtár-helyismereti szakcsoport megismerkedett a Vásárosnaményi Nagyközségi-Járási Könyvtár kitűnő helyismereti tevékenységével, s a műhelytitkok elsajátítása után a vásárosnaményi járásra vonatkozó helyismereti-helytörténeti dokumentumokat kutattak újságokban és folyóiratokban, végül kollektíven összeállították az 1976–77. évi helyismereti bibliográfiát. A néprajzi szakcsoport műhelygyakorlatokat végzett a Beregi Múzeum vasöntvényeiről, ácsolt népi bútoraírók, a túristvándi vízimalomról, az eszedi láp történetéről stb. A szakcsoport végül egybefűzte munkáját, és közösen szerkesztette a pályamunkát. A képes krónika-írók elkészítették a tábor képes krónikáját, szerkesztették a tábori híradót, és rövid mozgófilmet készítettek a hét programjáról. Az üzemtörténeti szakcsoport a vásárosnaményi ládaüzemben és a vásárosnaményi Vörös Csillag termelőszövetkezetben dolgozott, majd a tapasztalatok összegezeként a csoport tagjai egyenként készi-

tették el 1977. évi kutatási terveiket, melyeket a kollektíva megvitatott és a csoportvezető szaktanácsai alapján kiegészített. Változatos élet folyt az általános iskolai összevont szakcsoportban. Tákos községben sikeresen gyűjtöttek népi szokásokat, de főként népi gyermekjátékokat, amelyeket azután nemcsak leírtak, hanem be is tanultak és a gyulaházi szakkörösök betlehemes játékával együtt a tábori kultúr műsorban, a tábortűz mellett nagy sikerrel elő is adtak. Fegyelmezett és példamutató tevékenységüket a tábovezetés különdíjjal jutalmazta.

A „belépő” dolgozatokat a tábor szakzsűrije értékelte, és 7 első, 7 második, 5 harmadik díjat adott ki és 4 dolgozatot részesített dicséretben. A pályadíjat vagy dicséretet nem kapott pályamunkák is alkalmasak voltak arra, hogy velük szerzőik az egyhetes táborozást kiérdemeljék. A táborban készült 5 közös pályamunkát a vezetőség elküldötte a Szabolcs-Szatmár megyei honismereti pályázat ifjúsági tagozatára.

A tábor zárására 28-án 11 órakor került sor, amikor levonták a tábor zászlaját, s dr. Gyarmathy Zsigmond a Hazafias Népfront megyei Honismereti Bizottság elnökének zárszavával véget ért a táborozás.

A vezetők és a táborozók a következő gondolatsorral vettek búcsút a díjak átvétele után: a látottakat ismertté, az ismereteket tudottá, a tudottakat magasztossá kell tenni, hogy ezáltal váljon színvonalassá a honismereti mozgalom alapcélkitűzése: hazánk és népünk szerete, a szocializmus építése.

Dr. Gyarmathy Zsigmond

Honismereti kerékpártúra Gömörben

Csehszlovákiában több tevékeny magyar ifjúsági művelődési klub van. A mozgalom gerincét a prágai, brünni, pozsonyi, kassai diákklubok alkotják a vágsellyei Vörösmarty Klubbal együtt, amely összetételében az iskolán túli generációt tömöríti. Működésük összetartó erejét az anyanyelvi kultúra szerete, igénye és szükséglete adja. Alapeszmejük a vágsellyei klub vezetőjének, Tóth Lajosnak a már sokat idézett mondatával jellemezném, miszerint az a cél, hogy „ne csak néprajzi

érdekesség, hanem művelt nép legyünk”.

1965-től az ország különböző helyein hét alkalommal volt „nyári egyetem” jellegű Nyári Ifjúsági Táborozás. Hét éve kerékpáron járták végig a Csallóközt, tavaly pedig a Bodrogköztől Rozsnyóig (Rákóczi nyomán Borsi, Szalánc, Kassa) kerekedtek a fiatalok. Az esti tábortűznél többek között Benda Kálmán és Jánosy István gazdagította ismereteiket, a prágaiak táncsoportja, zenekara és irodalmi színpada pedig a falvak közönségének mutatkozott be.